DOMSTOLENS DOM (fjerde afdeling)
8. oktober 1986 *

I sag 143/85

angående en anmodning, som Tribunal de première instance de Bruxelles i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

SA Nicolas Corman et fils

mod

Office belge de l'économie et de l'agriculture (O. B. E. A.)

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 5, stk. 1, tredje led, i Kommissionens forordning af 31. marts 1978 om afsætning til nedsat pris af interventionssmør, bestemt til umiddelbart forbrug i form af koncentreret smør (EFT L 86 af 1.4.1978, s. 33),

har

DOMSTOLEN (fjerde afdeling)

sammensat af afdelingsformanden C. Kakouris, dommerne T. Koopmans og G. C. Rodriguez Iglesias,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: P. Heim,

efter at der er afgivet indlæg af:

— sagsøgeren i hovedsagen ved advokaterne G. Vandersanden og L. Defalque,

— sagsøgte i hovedsagen ved advokat Fruy,

* Processprog: Fransk.

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved D. Sorasio, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten, udarbejdet efter den mundtlige forhandling den 28. maj 1986,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag forslag til afgørelse den 25. juni 1986,

afsagt følgende

DOM

1 Ved dom af 8. maj 1985, indgået til Domstolen den 15. maj s.å., har Tribunal de première instance de Bruxelles i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 5, stk. 1, tredje led, i Kommissionens forordning nr. 649/78 af 31. marts 1978 om afsætning til nedsat pris af interventionssmør bestemt til umiddelbart forbrug i form af koncentreret smør (EFT L 86, s. 33).

2 Spørgsmålet er foranlediget af en tvist mellem SA Nicolas Corman et fils (herefter benævnt Corman) og det belgiske interventionsorgan Office belge de l'économie et de l'agriculture (herefter benævnt O. B. E. A.), som vedrører frigivelse af visse beløb, sagsøgeren i medfør af forordning nr. 649/78 havde stillet som sikkerhed for forarbejdning og emballering af interventionssmørret.

3 Ifølge betragtningerne til forordning nr. 649/78 har den til formål at fremme afsætningen af interventionssmørret ved, at forbrugerne kan købe koncentreret smør bestemt til madlavning, idet en sådan afsætning dog ikke må føre til en anden anvendelse end den tilsigtede og således medføre uro på smørmarkedet.

4 Med henblik på, at der i alle afsætningsled sikres en differentiering mellem det afsatte interventionssmør og andet smør på det fælles marked, er det i forordning

nr. 649/78 blandt andet bestemt, at køberen efter nærmere angivne regler har pligt til at lade smørret koncentrere og emballere senest fire uger efter overtagelsen af smørret. Køberen skal stille sikkerhed som garanti for, at han overholder forpligtelsen. Medmindre der foreligger force majeure, frigives sikkerheden kun for de mængder smør, der er forarbejdet og emballeret i overensstemmelse med forordningen.

5 Ifølge artikel 5, stk. 1, tredje led, i forordning nr. 649/78, således som den var affattet på tidspunktet for omstændighederne i hovedsagen, skal »det koncentrerede smør... forhandles i bægere med højst 250 g, hvis form sikrer, at der kan skelnes mellem emballagen for det koncentrerede smør og emballagen for smør, og som på oversiden med mindst 5 mm høje bogstaver er påført en eller flere af følgende benævnelser: 'koncentreret smør til husholdningsbrug', 'Beurre concentré pour la cuisine', 'Butterschmalz', 'Butterreinfett', Burro concentrato da cucina' ...«.

6 I medfør af forordningen købte Corman i henhold til fem kontrakter af O. B. E. A. 210 tons smør i perioden 25. marts 1978-19. februar 1979, idet selskabet betalte den nedsatte pris og stillede den i den forbindelse fastsatte forarbejdningssikkerhed. I september 1979 frigav O. B. E. A. sikkerheden med hensyn til to af de nævnte kontrakter. Den 8. januar 1982 erklærede O. B. E. A. derimod den sikkerhed, sagsøgeren havde stillet med hensyn til de tre øvrige kontrakter, for fortabt; interventionsorganet afviste at frigive sikkerheden, efter at Kommissionens tjenestegrene havde gjort opmærksom på, at Corman efter Kommissionens opfattelse ikke fuldt ud havde overholdt betingelserne i ovennævnte artikel 5, idet selskabet ved emballeringen af smørret havde ladet de obligatoriske benævnelser påføre et aftageligt stykke metalliseret papir, som var anbragt mellem smørret og det gennemsigtige låg, der lukkede bægeret, selv om benævnelserne ifølge Kommissionen skulle være påført lågets overside.

7 Den 22. november 1982 anlagde Corman sag mod O. B. E. A. ved Tribunal de première instance de Bruxelles med påstand om frigivelse af den sikkerhed, interventionsorganet havde erklæret fortabt ved beslutning af 8. januar 1982. Heroverfor nedlagde O. B. E. A. påstand om, at selskabet Corman tilpligtedes at tilbagebetale den allerede frigivne sikkerhed, idet den var udbetalt med urette.

8 Tribunal de première instance de Bruxelles fastslog, at der som led i tvisten mellem Corman og O. B. E. A. krævedes en fortolkning af artikel 5, stk. 1, tredje led, i forordning nr. 649/78. Ved dom af 8. maj 1985 udsatte retten derfor sagen og forelagde Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 5, stk. 1, tredje led, i Kommissionens forordning nr. 649/78 af 31. marts 1978 fortolkes således, at det ud fra ordningens formål er lovligt at emballere det koncentrerede smør i bægere à 250 g med et gennemsigtigt plasticlåg, gennem hvis øverste del de i forordningen angivne benævnelser fremtræder, idet de er påtrykt et stykke papir, der er anbragt oven på selve smørret inden i bægeret?«

9 I indlæggene for Domstolen har Corman præciseret, at den anvendte emballage, bestod af et plascikbæger, et stykke metalliseret papir anbragt oven på det koncentrerede smør samt et gennemsigtigt plasticlåg, der lukkede bægeret og omsluttede papiret, og at de i forordningen angivne benævnelser, der var påtrykt papiret, kunne læses gennem det gennemsigtige plasticlåg.

10 Corman har gjort gældende, at når låget er anbragt på oversiden af bægeret, hvilket ikke er forbudt, er forordningens betingelser overholdt og forbrugernes interesser tilgodeset, hvis de i forordningen angivne benævnelser er fuldt ud læselige, hvilket ikke er bestridt i den foreliggende sag. I øvrigt var selskabets fremgangsmåde godkendt af flere ministerier og af O. B. E. A. uden nogen form for forbehold, og selskabets emballering blev gennemført under kontrol af Office National du Lait (det belgiske mælkeforsyningskontor) og O. B. E. A. i forening, og de to organer havde udstedt en attest om, at emballeringen var i overensstemmelse med forordningen.

11 Corman har desuden anført, at O. B. E. A. med sin fortolkning, hvorefter de i forordningen angivne benævnelser skal være påført lågets overside, har opstillet et krav, der ikke har hjemmel i forordningen, idet der heri dels nævnes »oversiden« af smøremballagen og den benævnelse, der skal fremtræde dér, altså i princippet på selve emballagen og ikke på et eventuelt låg, og dels, at definitionen af ordet »bæger« ikke nødvendigvis indebærer, at der anvendes et låg.

12 Corman har endelig anført, at det er ubestridt, at selskabet ikke har handlet svigagtigt med hensyn til én eneste af de kontrakter, selskabet havde indgået, og at den anvendte emballage, gjorde det vanskeligere at handle svigagtigt, idet det ville være lettere og mindre omkostningskrævende at erstatte et låg påført en trykt tekst

med et andet end at søge at fjerne papiret, da der herved ville være risiko for at tilsmudse det koncentrerede smør, som papiret var anbragt ovenpå, og derefter sætte låget på igen.

13 O. B. E. A. har anført, at ordet »påført« i den omtvistede bestemmelse ikke henviser til ordet »smør«, men til ordet »bægere«, hvilket endnu klarere fremgår af den nederlandske og tyske version. O. B. E. A. har desuden påpeget, at selv om et bæger ikke nødvendigvis har et låg, må bægerets overside betyde lågets overside, når en sådan form for lukning anvendes, hvorfor de krævede benævnelser må fremtræde på lågets overside.

14 Ifølge O. B. E. A. kan kun en streng fortolkning af den omtvistede bestemmelse føre til, at de formål nås, der søges tilgodeset ved den fællesskabsretlige ordning, og sikre, at princippet om ligebehandling af alle de erhvervsdrivende i Fællesskabet finder anvendelse i den forstand, at der bibeholdes normale konkurrencevilkår. Det belgiske interventionsorgan har anført, at en sådan snæver fortolkning ikke er i strid med proportionalitetsprincippet, idet hensynet til forordningens formål må kræve, at det pågældende produkts emballering og emballage i forhold til andre former for smør klart skiller sig ud, såvel for forbrugerne som for de instanser, hvem det er pålagt at kontrollere, at smørret anvendes i overensstemmelse med formålet.

15 O. B. E. A. har anført, at den fremgangsmåde, Corman har anvendt, fremmer mulighederne for svig, idet det er mindre omkostningskrævende at erstatte eller endog helt fjerne det metalliserede mellemlægspapir end at ombytte det låg, der lukker bægeret.

16 Ifølge Kommissionen er de i forordning nr. 649/78 angivne betingelser med hensyn til emballeringen en væsentlig del af forordningens formål, hvorefter det skal undgås, at det koncentrerede smør anvendes til uvedkommende formål, og den har anført, at enhver fravigelse af de nævnte betingelser, hvorved den ønskede synlige differentiering bliver mindre, må antages at være i strid med den fællesskabsretlige bestemmelse.

17 Den emballering, Corman har anvendt, er ifølge Kommissionen ikke i overensstemmelse med betingelserne i artikel 5 i forordning nr. 649/78, da det alene på grundlag af bestemmelsens ordlyd må antages, at det er bægerets overside, som skal være påført de fastsatte benævnelser. Kommissionen har nærmere anført, at

som følge af den af Corman anvendte form for emballering, kunne benævnelsen »koncentreret smør til husholdningsbrug« forsvinde helt og holdent ved den blotte fjernelse af det stykke papir, der var anbragt under bægerets låg; selv om en sådan arbejdsgang på grund af emballagens størrelse medfører yderligere omkostninger, er den økonomiske fordel så høj, at risikoen for svig er reel.

18 Kommissionen har henvist til Domstolens praksis, hvor Domstolen i en sag om afslutning af EUGFL-regnskaber ifølge Kommissionen fastslog, at forordningsbestemmelser må anvendes strengt; det er ikke tillagt betydning, om de anvendte foranstaltninger er effektive eller hensigtsmæssige, når de ligner, men ikke fuldt ud svarer til de foranstaltninger, der er fastsat i fællesskabsbestemmelserne (jfr. dom af 14. januar 1981, Tyskland mod Kommissionen, sag 819/79, Sml. s. 21). Domstolen har udelukket, at de gældende bestemmelser kan fortolkes vidt, hvis dette kan begunstige de erhvervsdrivende i andre medlemsstater (domme af 7. februar 1979, Nederlandene mod Kommissionen, sag 11/76, Sml. s. 245, navnlig præmis 9, på s. 279, og Tyskland mod Kommissionen, sag 18/76, Sml. s. 343, navnlig præmis 8, på s. 384).

19 Indledningsvis bemærkes, at den omtvistede bestemmelse må fortolkes i lyset af det formål, der er nærmere angivet i betragtning syv til forordning nr. 649/78, og hvorefter »det er nødvendigt, at der i alle afsætningsled sikres en sondring mellem smør, der afsættes i henhold til denne forordning, og andet smør; med henblik herpå må der fastsættes bestemmelser om sammensætningen af koncentreret smør og om, hvorledes det kan skelnes fra andet smør, samt om emballering af det koncentrerede smør i små pakker«.

20 Det følger af ordene »bægere... som på oversiden...« i artikel 5, stk. 1, tredje led, i den version af forordningen, der var gældende, på tidspunktet for omstændighederne i hovedsagen, at emballeringen af det koncentrerede smør nødvendigvis må indebære, at der er en overside, hvis funktion det er at lukke bægeret, uden at det dog konkret er angivet, hvilken form for lukning der skal anvendes, f. eks. låg, metalliseret papir eller andet.

21 Ordet »oversiden« i den omtvistede bestemmelse kan hverken antages at skulle forstås som en af siderne af emballagen eller dennes underside, hvis de i forordningen anførte benævnelser let skal kunne ses af forbrugerne og kunne kontrolleres. Ved ordet må derfor forstås den side af emballagen, der kan ses ovenfra.

22 Ordet »oversiden« betyder herefter ikke nødvendigvis »ydersiden«. En lukning som af, den forelæggende ret beskrevet, som omfatter et stykke metalliseret papir, der er påført de i forordningen angivne benævnelser, udgør følgelig bægerets »overside« i henhold til den pågældende bestemmelse, selv når der er anbragt et låg oven på papiret, forudsat at låget er gennemsigtigt og benævnelserne uden videre kan læses gennem det. I så fald er det forhold, at »ydersiden« måtte være oversiden af låget, uden betydning, når resultatet i visuel henseende er det samme.

23 Det bemærkes desuden, at selv om hensynet til at forhindre svig ved hjælp af den ved den omtvistede bestemmelse indførte forpligtelse måtte antages at indgå i bestemmelsens formål, findes sagsøgte ikke under retsforhandlingerne ved Domstolen at have godtgjort, at en emballering som beskrevet af den forelæggende ret faktisk har givet anledning til svig eller har kunnet fremme sådanne handlinger. Corman har i øvrigt med rette anført, at ethvert forsøg på at fjerne det metalliserede stykke papir, som selskabet har anvendt, ville indebære en risiko for tilsmudsning af det koncentrerede smør, og at den valgte emballering derfor ikke i højere grad ses at kunne give anledning til svig end den situation, hvor bægerets låg måtte ombyttes.

24 Det af den nationale retsinstans forelagte spørgsmål må derfor besvares med, at artikel 5, stk. 1, tredje led, i Kommissionens forordning nr. 649/78 af 31. marts 1978 skal fortolkes således, at det er lovligt at emballere det koncentrerede smør i bægere à 250 g med et gennemsigtigt plasticlåg, gennem hvis øverste del de i forordningen angivne benævnelser fremtræder, idet de er påtrykt et stykke papir, der er anbragt oven på selve smørret inden i bægeret.

Sagens omkostninger

25 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (fjerde afdeling)

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt af Tribunal de première instance de Bruxelles ved dom af 8. maj 1985, for ret:

Artikel 5, stk. 1, tredje led, i Kommissionens forordning nr. 649/78 af 31. marts 1978 skal fortolkes således, at det er lovligt at emballere det koncentrerede smør i bægere à 250 g med et gennemsigtigt plasticlåg, gennem hvis øverste del de i forordningen angivne benævnelser fremtræder, idet de er påtrykt et stykke papir, der er anbragt oven på selve smørret inden i bægeret.

Kakouris Koopmans Rodríguez Iglesias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. oktober 1986.

P. Heim
Justitssekretær

C. Kakouris
Formand for fjerde afdeling